

23 juli 2009

Samenwerkingsovereenkomst
Gebiedsontwikkeling

Kleine Beerze

Samenwerkingsovereenkomst

Gebiedsontwikkeling

Kleine Beerze

Ondergetekenden:

De provincie Noord-Brabant, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de gedeputeerde, dhr. P.L.A. Rüpp, hierna te noemen de provincie.

Het Waterschap De Dommel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door het lid van het Dagelijks Bestuur, dhr. A.H.C. Huijbers, hierna te noemen het waterschap.

De gemeente Eersel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de wethouder, dhr. R. van Hooff, hierna te noemen de gemeente Eersel.

De gemeente Oirschot, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de burgemeester, R.A.L. Severijns, hierna te noemen de gemeente Oirschot.

De vereniging met volledige rechtsbevoegdheid Zuidelijke Land en Tuinbouworganisatie, afdelingen Oirschot–De Beerzen en Eersel Veldhoven, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter van de afdeling Eersel Veldhoven, dhr. M. Tholen, hierna te noemen de ZLTO.

De Stichting Het Noordbrabants Landschap, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur, dhr. J. Baan, hierna te noemen Brabants Landschap.

Hierna gezamenlijk te noemen "Partijen".

Overwegende dat:

- A. Partijen de beleidsopgave voor de Robuuste Verbinding De Beerze (RV-opgave), in de vorm van een zoekgebied in het Reconstructieplan Beerze-Reusel hebben opgenomen,
- B. Partijen in het Plangebied naast de RV-opgave een breed palet aan andere maatschappelijke doelen willen realiseren, De Levende Beerze,
- C. Partijen van mening zijn dat er synergievoordeel bereikt kan worden als zij hun inspanningen bundelen,
- D. Partijen de bundeling van hun inspanning willen vormgeven volgens het concept van gezamenlijk opdrachtgeverschap met maximale ruimte voor maatschappelijke participatie,
- E. Partijen de eerdergenoemde maatschappelijke doelen vanuit een integrale benadering in onderlinge samenhang willen realiseren en hiertoe reeds nauw samenwerken,
- F. De gemeenten Eersel en Oirschot, de provincie, het waterschap en de reconstructiecommissie Beerze-Reusel op 13 juni 2007 in een intentieverklaring (bijlage 1) hebben afgesproken de realisatie van de maatschappelijke doelen voor het gebied nader uit te werken,
- G. Deze uitwerking inmiddels is uitgevoerd samen met ZLTO en Brabants Landschap en vertegenwoordigers van belanghebbenden in het Plangebied,
- H. Partijen de invulling van de RV-opgave willen vastleggen via een formele planvorm om democratische verankering en reguliere inspraak- en bezwaarprocedures mogelijk te maken,
- I. Partijen met deze samenwerkingsovereenkomst hun afspraken om in het plangebied de eerdergenoemde maatschappelijke doelen in onderlinge samenhang en samenspraak te realiseren schriftelijk vast willen leggen,
- J. Partijen de ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst beschouwen als de start van de formele planvormingsfase.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 : Begripsbepalingen

In deze overeenkomst (met inbegrip van de bijlagen) hebben de navolgende woorden de navolgende betekenis:

- a) Bestuurscommissie: commissie als bedoeld in artikel 81 van de Provinciewet.
- b) Bestuursovereenkomst Water: de afspraken tussen de provincie en het waterschap inzake de uitvoering en financiering van het waterbeleid zoals neergelegd in de bestuursovereenkomst tussen de provincie en de Brabantse waterschappen, ondertekend op 14 december 2007.
- c) Gebiedsdoelen: de beleidsdoelen die partijen in de relevante beleidsnota's voor het plangebied hebben geformuleerd, een overzicht hiervan is opgenomen in bijlage 2 van deze overeenkomst.
- d) Gebiedsontwikkeling: is de ontwikkeling van een afgebakend gebied in al zijn facetten, gericht op het op een lijn brengen van publieke, private en particuliere belangen die bestuurlijke en sectorale grenzen doorsnijden, waarbij overheden samenwerken met maatschappelijke partners en risicodragend participeren.
- e) Inrichtingsplan: inrichtingsplan zoals omschreven in artikel 17 van de Wilg.
- f) Klankbordgroep: een door de bestuurscommissie in te stellen overleg, bestaande uit vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en organisaties van belanghebbenden uit het plangebied.
- g) Plangebied: het gebied gelegen binnen de begrenzing als opgenomen in bijlage 3 van deze overeenkomst.
- h) Planvormingsfase: de stappen en procedures die leiden tot een vastgesteld inrichtingsplan.
- i) Realisatiefase: de stappen en procedures die leiden tot een gerealiseerd inrichtingsplan.
- j) Robuuste Verbinding: Robuuste Verbinding als bedoeld in §3.3.3 van de Nota Ruimte.
- k) Wilg: Wet inrichting landelijk gebied, Wet van 7 december 2006, houdende regels inzake de inrichting van het landelijke gebied.
- l) Wilg-instrumenten: instrumenten die beschikbaar zijn voor het uitvoeren van een inrichtingsplan, te weten herverkaveling, kavelruil en onteigening.

Artikel 2 : Doel van deze overeenkomst

Door middel van deze overeenkomst komen Partijen afspraken overeen die moeten leiden tot:

1. Een gebiedsproces waarin de gebiedsdoelen, alsmede de individuele wensen van grondeigenaren en ondernemers in onderlinge samenhang worden uitgewerkt, resulterend in een door Partijen gedragen inrichtingsplan voor het plangebied;
2. Het doorlopen van de daarop van toepassing zijnde wettelijke procedures;
3. De voortijdige realisatie (vooruitlopend op het inrichtingsplan) van maatregelen, die een bijdrage leveren aan de realisering van de gebiedsdoelen;
4. De daadwerkelijke realisatie van het, in het inrichtingsplan op te nemen, maatregelenpakket;
5. Duidelijkheid over de rol, inzet en bijdragen van de Partijen in de plan- en realisatiefase.

Artikel 3 : Uitgangspunten

Dit artikel heeft tot doel om de kaders waarbinnen het project uitgevoerd wordt in de vorm van uitgangspunten vast te leggen.

1. De op 13 juni 2007 door de gemeente Oirschot en de gemeente Eersel, de provincie en het waterschap gesloten intentieverklaring (zie bijlage 1) komt na ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst te vervallen.
2. De inhoudelijke kaders voor de planvorming worden gevormd door het Plan Op Hoofdlijnen inclusief de daarbij behorende gebiedsdoelen, spelregels en de gekozen uitwerkingsrichting zoals opgenomen in bijlage 2 en 4 en de daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten zoals verwoord in:
 - a. De ontwerp structuurvisie 'De Levende Beerze' zoals vastgesteld door de provincie op 12 mei 2009;
 - b. De vigerende beleidsuitspraken over het plangebied, neergelegd in het 'Reconstructieplan Beerze-Reusel', vastgesteld door de provincie op 22 april 2005;
 - c. De vigerende beleidsuitspraken over het plangebied van het waterschap, neergelegd in Waterbeheerplan 2010-2015 'Krachtig Water', vastgesteld door het waterschap op 26 november 2008;
 - d. De Bestuursovereenkomst Water.

Artikel 4 : Planvorming

1. De Partijen stellen gezamenlijk een inrichtingsplan op, dat leidt tot naar het oordeel van partijen toereikende realisatie van de gebiedsdoelen en dat recht doet aan de in het plangebied spelende (maatschappelijke) belangen.
2. De planvorming en -realisatie vindt plaats via het concept van gebiedsontwikkeling.
3. De uiteindelijke keuze van de in te zetten Wilginstrumenten wordt gemaakt bij de vaststelling van het Inrichtingsplan, waarbij Partijen het onteigeningsinstrument beschouwen als sluitstuk in een realisatietraject, voor enkele eigenaren die de afronding van een gebied of project blokkeren en waarbij Partijen zich maximaal inspannen om door vrijwillige overeenkomsten te voorkomen dat dit instrument wordt ingezet.
4. Het gestelde over het onteigeningsinstrument in lid 3 van dit artikel geldt onverkort voor ontbinding van pachtovereenkomsten door de rechter op vordering van partijen, als bedoeld in artikel 377 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.
5. Partijen zullen zich inspannen om hun eigen rol en verantwoordelijkheid dusdanig voortvarend in te vullen dat Gedeputeerde Staten het Inrichtingsplan medio 2011 kunnen vaststellen.
5. Op initiatieven uit het plangebied zijn gedurende de planvorming, het vigerend beleid en regelgeving onverminderd van toepassing. Partijen hanteren de via het Plan op Hoofdlijnen geschetste uitwerkingsrichting als referentiekader voor de beoordeling van initiatieven.

Artikel 5: Organisatie & proces

Dit artikel legt de afspraken vast die betrekking hebben op de organisatie en invulling van het gebiedsproces.

1. Met inachtneming van de in de Wilg omschreven rol- en taakverdeling achten Partijen het wenselijk dat Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant de verantwoordelijkheid voor het opstellen van het Inrichtingsplan delegeren aan een door Gedeputeerde Staten in te stellen bestuurscommissie.
2. Partijen achten het wenselijk dat de bestuurscommissie, naast een voorzitter die onafhankelijk is, een secretaris en een provinciaal adviseur in ieder geval bestaat uit vertegenwoordigers van de agrarische sector, Brabants Landschap, het waterschap, gemeente Oirschot en de gemeente Eersel.
3. Partijen doen gezamenlijk een voorstel voor een kandidaat voor het voorzitterschap.
4. De Provincie draagt er zorg voor dat, er voldoende personele capaciteit beschikbaar komt en blijft voor proces, planvorming en realisatie, dit bijvoorbeeld via de jaarlijkse prestatieovereenkomst met Dienst Landelijk Gebied van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
5. Een projectgroep, bestaande uit ambtelijke medewerkers van de Partijen, ondersteunt de bestuurscommissie bij de inhoudelijke planuitwerking. Partijen dragen zorg voor de beschikbaarheid van voldoende personele capaciteit.
6. De bestuurscommissie maakt bij het opstellen van het inrichtingsplan gebruik van de kennis, kunde en inzichten van een klankbordgroep om zodoende de participatie van bewoners uit het gebied optimaal vorm te geven.

Artikel 6 : Planrealisatie

Dit artikel heeft tot doel om afspraken te maken over de wijze waarop maatregelen in het gebied gerealiseerd zullen worden.

1. Partijen dragen er voor zorg dat de benodigde procedures om tot realisatie over te gaan, na vaststelling van het Inrichtingsplan, tijdig worden gestart en voortvarend worden doorlopen, zodat deze niet onnodig beperkend zijn voor het realisatietempo.
2. Partijen bieden ruim medewerking aan particuliere initiatiefnemers die een bijdrage willen leveren aan de realisatie van gebiedsdoelen.
3. Realisatie van initiatieven, vooruitlopend op vaststelling van het Inrichtingsplan, is mogelijk als Partijen gezamenlijk van mening zijn dat het initiatief een positieve bijdrage levert aan de ontwikkeling van het plangebied. Hierbij gebruiken Partijen het Plan op Hoofdlijnen als referentiekader.
4. De planvorming en -realisatie zijn er op gericht dat in 2013 een substantieel deel van de gebiedsdoelen gerealiseerd is. Partijen spannen zich maximaal in de gebiedsdoelen in 2018 volledig gerealiseerd te hebben.

Artikel 7: Kostenverdeling

Dit artikel bevat afspraken over de financiële en personele bijdragen die Partijen leveren aan de gebiedsontwikkeling.

- Partijen hebben kennis genomen van de bij het Plan op Hoofdpijnen behorende globale begroting en achten dit een realistisch en acceptabel investeringsbedrag.
- Partijen spreken af om uitgaande van de in lid 1 bedoelde globale begroting, nevenstaande principeverdeling te hanteren bij de verdeling van hun bijdragen aan de planrealisatie.
- Partijen dragen er zorg voor dat in hun meerjarenbegrotingen overeenkomstig de in lid 2 bedoelde principeverdeling geanticipeerd wordt op de aan het inrichtingsplan gekoppelde investeringen.
- Partijen maken maximaal gebruik van beschikbare subsidiegelden en zien het verkrijgen van deze gelden als een gezamenlijke opgave.
- Partijen nemen ieder de eigen kosten verbonden aan de inzet van personele capaciteit voor hun rekening.
- De provincie bekostigt de bestuurscommissie en de proceskosten, in ieder geval tot het gereed komen van het inrichtingsplan.
- Partijen maken definitieve afspraken over de precieze omvang van de kosten van en de bijdragen van Partijen aan de realisatiefase bij vaststelling van het Inrichtingsplan via de daarin opgenomen financiële paragraaf.
- De provincie, de gemeente Eersel en de gemeente Oirschot maken, zo spoedig mogelijk na ondertekening van deze overeenkomst, aanvullend op deze overeenkomst afspraken over de verrekening van baten voortvloeiend uit de realisatie van gebiedsdoelen en de inbreng van grondeigendom.
- De provincie en de gemeente Eersel en de gemeente Oirschot maken, zo spoedig mogelijk na ondertekening van deze overeenkomst, aanvullend op deze overeenkomst afspraken over de ondersteuning van gemeenten als bedoeld in §7.6 van de ontwerp structuurvisie De Levende Beerze, vastgesteld door de provincie op 12 mei 2009.

Beleidsdoel	Globale begroting (10 ⁶ euro's)	Dekking obv budgetten ILG en bestuursovereenkomst water			
		Provincie (en Rijk + EU)	waterschap	gemeenten	Private ondernemers
EHS ¹	5	100%			
RV-natuur ¹	11	100%			
Waterdoelen ²	4,3	Conform Bestuursovereenkomst Water			
Agrarische structuurversterking	0,5	90%			10%
Afwaartse beweging IV	6,5	85%		15%	
		Potentiële dekking obv generieke richtlijnen revitalisering landelijk gebied			
Versterking landschap. kwaliteit	1,5 ³ 1,0 ⁴	50%		50%	
Versterking leefbaarheid & recreatief potentieel	1,0 ³ 0,4 ⁴	50%		50%	
Ondersteuning ondernemers ⁵	PM	20%		20%	60%

¹ incl kosten van 'flankerend beleid': kavelruil, verplaatsingen, kavelruil etc (ca 20% van het totaal), deze draagt ook bij aan structuurversterking landbouw

² inclusief GGOR landbouw

³ grondgebied gemeente Eersel

⁴ grondgebied gemeente Oirschot

⁵ i.c. inzet subsidiegelden tbv initiatieven

Artikel 8 : Grondverwerving, grondeigendom en beheer en onderhoud

Dit artikel legt afspraken vast over de verwerving van gronden, de wijze waarop deze worden ingezet in het gebiedsproces en het (tijdelijk) beheer en eigendom daarvan.

1. Partijen zetten de grondposities, die partijen ten tijde van de inwerkingtreding en gedurende de looptijd van de overeenkomst in eigendom hebben of waarover zij anderszins zeggenschap over kunnen uitoefenen, in voor de realisatie van de gebiedsdoelen.
2. Eigendom en zeggenschap van de grondposities in de grondpot blijven bij de inbrengende partij berusten.
3. Partijen entameren een actieve grondverwerving om de grondmobiliteit in het gebied te stimuleren, gericht op maatwerk en aansluiting bij suggesties en wensen van grondeigenaren.
4. Grondverwerving vindt plaats op basis van vrijwilligheid. Bij de instrumentkeuze voor het inrichtingsplan als bedoeld in artikel 4 lid 3 van deze overeenkomst kunnen Partijen hierover een nadere afweging maken.
5. De provincie voert de regie over de grondverwerving.
6. Transacties met betrekking tot de grondposities van partijen, als bedoeld in lid 1 en 3 van dit artikel, vinden plaats op marktconforme basis.
7. Door Partijen verworven gronden worden tot vaststelling van het Inrichtingsplan in portefeuille gehouden en kortlopend verpacht t.b.v. agrarisch gebruik tenzij artikel 6.3 van toepassing is.
8. In afwachting van de vaststelling van het Inrichtingsplan wordt terughoudend omgegaan met initiatieven voor kavelruilen tenzij artikel 6.3 van toepassing is.
9. Bij de actieve grondverwerving en in de communicatie met grondeigenaren worden de mogelijkheden voor agrarisch en particulier natuurbeheer, en regelingen voor bedrijfsverplaatsing en –beëindiging integraal meegenomen.

10. Onverminderd het bepaalde in lid 7 dragen Partijen er zorg voor dat gronden die verworven worden ten behoeve van natuurontwikkeling in afwachting van daadwerkelijke realisatie in tijdelijk aangepast agrarisch gebruik blijven en niet verruigen. Het aangepaste agrarisch gebruik is gericht op de toekomstige functie.
11. Partijen werken pro-actief samen om de door Partijen verpachte gronden, indien dit nodig is voor de realisatie van het inrichtingsplan, pachtvrij te maken.
12. Indien de situatie ontstaat dat partijen, na realisatie van het inrichtingsplan, nog beschikken over grondposities in het plangebied die niet benut zijn voor de realisatie van gebiedsdoelen, bepalen partijen gezamenlijk de wijze waarop deze worden ingezet.

Artikel 9: Monitoring en verantwoording

Dit artikel legt afspraken vast over de wijze waarop het monitoren van de voortgang, verantwoording en eventuele bijsturing wordt vorm gegeven.

1. Partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de voortgang van de uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst en de monitoring daarvan.
2. Partijen dragen de invulling van deze verantwoordelijkheid op aan de overeenkomstig artikel 5.1 door de provincie in te stellen bestuurscommissie.
3. De bestuurscommissie rapporteert de voortgang aan partijen volgens de systematiek van de monitoring en voortgangsrapportage voor De Levende Beerze en Programma Landelijk Gebied.

Artikel 10: Inwerkingtreding en duur

1. Deze overeenkomst treedt in werking op de dag na de ondertekening van deze overeenkomst door alle Partijen.
2. Deze overeenkomst eindigt op de dag nadat Partijen gezamenlijk hebben vastgesteld dat aan de voor hen uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen is voldaan.
3. Ten tijde van vaststelling van het Inrichtingsplan bezien Partijen of aanpassing van deze overeenkomst wenselijk is.

Artikel 11: Publieke taak

1. Het gestelde in deze overeenkomst laat onverlet de taken en bevoegdheden en de daaruit voortvloeiende verplichtingen en verantwoordelijkheden van de bestuursorganen van de provincie, het waterschap, de gemeente Oirschot en de gemeente Eersel in het kader van de Wet ruimtelijke ordening en andere wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende (ruimtelijke) kaders van toepassing op of betrekking hebbende op deze overeenkomst.
2. Partijen kunnen elkaar niet aansprakelijk houden voor enige tekortkoming in de nakoming van hun verplichtingen uit deze overeenkomst indien de tekortkoming voortvloeit uit handelen of nalaten van (een bestuursorgaan van) de provincie, het waterschap, de gemeente Oirschot en/of de gemeente Eersel, waartoe deze op grond van de in het lid 1 bedoelde taken en bevoegdheden en de daaruit voortvloeiende verplichtingen en verantwoordelijkheden is gehouden.

Artikel 12: Onvoorziene omstandigheden

1. Indien zich omstandigheden voordoen die bij het aangaan van deze overeenkomst niet waren voorzien en die een ongewijzigde voortzetting van deze overeenkomst niet rechtvaardigen, treden Partijen in overleg over wijziging van deze overeenkomst.
2. Partijen plegen overleg, gericht op het treffen van een vervangende regeling, waaraan op een zodanige wijze inhoud wordt gegeven dat de strekking van het desbetreffende voorschrift van deze overeenkomst zoveel mogelijk in stand blijft.
3. In het geval dat de omstandigheden van dien aard zijn dat partijen ondanks overleg geen vervangende regeling kunnen treffen kan deze overeenkomst worden ontbonden, mits met instemming van alle partijen en mits partijen een regeling voor de gevolgen van de ontbinding van de overeenkomst hebben getroffen.

Artikel 13: Aanvulling en/of wijziging van de overeenkomst

1. Deze samenwerkingsovereenkomst kan alleen met instemming van alle Partijen worden gewijzigd.
2. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken deze samenwerkingsovereenkomst te wijzigen. Partijen treden binnen twee weken na een dergelijk verzoek in overleg over wijziging van deze samenwerkingsovereenkomst.
3. De wijziging van deze samenwerkingsovereenkomst behoeft schriftelijke toestemming van alle Partijen. De wijziging en de verklaring van toestemming wordt in afschrift als bijlage aan deze samenwerkingsovereenkomst gehecht.

Artikel 14: Geschillen

1. Partijen doen geen beroep op de burgerlijke rechter in geval van niet of onvoldoende nakomen van de uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen of daarmee samenhangende afspraken door één of meerdere Partijen.
2. Indien tussen Partijen een verschil van inzicht over de toepassing c.q. uitvoering van deze overeenkomst ontstaat, treden Partijen in overleg om dit verschil van inzicht tot een oplossing te brengen.
3. Indien dit overleg niet leidt tot een voor alle Partijen adequate oplossing van het geschil, wordt het geschil voorgelegd aan een door Partijen in te stellen commissie bestaande uit drie leden, die binnen twee maanden een voor alle Partijen bindend advies uitbrengt.

Artikel 15: Bijlagen behorende bij deze overeenkomst

Bijlage 1 : Intentieverklaring

Bijlage 2 : Doelen Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze

Bijlage 3 : Begrenzing plangebied

Bijlage 4 : Plan op Hoofdlijnen Kleine Beerze

Aldus ondertekend op 23 juli 2009 te Vessem,

P.L.A. Rüpp,
gedeputeerde provincie Noord-Brabant

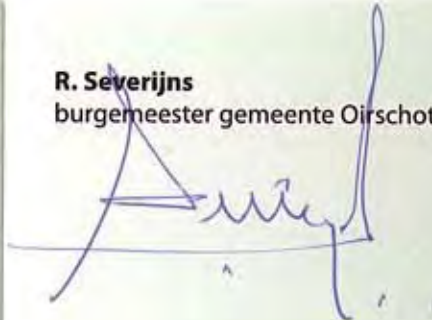
A.H.C. Huijbers
lid van het Dagelijks Bestuur Waterschap
De Dommel

R. van Hooff
wethouder gemeente Eersel

R. Severijns
burgemeester gemeente Oirschot

M. Tholen
voorzitter van de afdeling Eersel Veldhoven ZLTO

J. Baan
directeur Stichting Het Noordbrabants Landschap

AA

Levende
Beerze

Toelichting op enkele artikelen

Artikel 4

Lid 3 en 4 geven aan dat er nog geen definitieve keuzes zijn gemaakt over de in te zetten Wilg-instrumenten. Dit gebeurt uiteindelijk in het inrichtingsplan. Voor één onderdeel van het Plan op Hoofdlijnen is een dergelijke keuze al wel gemaakt, namelijk het onderdeel met betrekking tot de uitzoeklocaties. Het Plan op Hoofdlijnen stelt in deze (in §2.2 van het Plan op Hoofdlijnen) namelijk dat partijen de uiteindelijke invulling van deze locaties bepalen overleg met de huidige eigenaren / gebruikers. Dit impliceert dat planrealisatie hier op vrijwillige basis gebeurt en onteigening hier niet aan de orde is.

Artikel 8

Lid 1 van dit artikel beoogt te komen tot een brede, gezamenlijke inzet van de gronden die partijen in het plangebied hebben dan wel verkrijgen, gericht op het realiseren van alle doelstellingen van het Plan op Hoofdlijnen, nader uit te werken in het Inrichtingsplan. Volledige doelrealisatie is daarbij uitgangspunt.

Het gestelde in lid 11 van dit artikel ziet op de bereidheid van partijen in hun rol als verpachter stappen te ondernemen om gronden pachtvrij te maken ten behoeve van de realisatie van het plan. Daarbij gelden –vanzelfsprekend- de wettelijk vastgelegde rechten en plichten van pachters. Ook is hier het gestelde in artikel 4, derde en vierde lid onverkort van toepassing.

Ingeval er een situatie als omschreven in lid 12 van dit artikel ontstaat, geldt het principe dat deze gronden beschikbaar blijven / komen voor landbouwkundig gebruik, tenzij zij inzetbaar zijn als ruilgrond voor de realisatie van doelen of projecten van partijen buiten het plangebied.

(Ruimte voor logo's gemeenten, waterschap en provincie (reconstructie))

Intentieverklaring 'De Kleine Beerze'

De Eo Wijersprijsvraag heeft een prachtig resultaat opgeleverd in de vorm van een project voor De Kleine Beerze. Na een traject ,waarbij ontwerpen aan water en natuur centraal stond , wordt nu de sprong naar de uitvoering gemaakt. Deze intentieverklaring zal de start zijn van een uitvoeringsfase, waarin de verschillende partijen de goede samenwerking, zoals vormgegeven in het prijsvraagtraject, vast willen houden in de uitvoering.

13 juni 2007

De besturen van:

1. de gemeente Eersel, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar wethouder R.T.R.W. van Hooff;
2. de gemeente Oischoot, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar wethouder T. van de Loo;
3. het waterschap De Dommel, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar bestuurder T. Jenniskens;
4. de provincie Noord-Brabant, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar gedeputeerde P.L.A. Rüpp

hierna te noemen de partijen;

komen de volgende intentieverklaring overeen.

(evt. onder voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraden en waterschapsbestuur)

1. De partijen nemen gezamenlijk de gebiedsontwikkeling van de Kleine Beerze ter hand. Als uitgangspunt ligt er de visie van de Grontmij 'De Beerze op waterbasis', toegespitst op het sleutelproject De Kleine Beerze.
2. Voor het gebied wordt met alle partijen een uitvoeringsproject opgesteld, waarin ruimte wordt gegeven aan een hoogwaardige 'groene en blauwe' inrichting als basis van dit gebied. In een plan van aanpak worden nadere afspraken over programmering en fasering van de beoogde deelprojecten opgenomen.
3. De provincie Noord-Brabant is de trekker van dit project, waarbij zij door nauwe samenwerking met de andere betrokken partijen, invulling geeft aan het meervoudig professioneel opdrachtgeverschap.

4. De partijen zullen een versnelling in de planologische procedures als inspanningsverplichting opnemen.

5. De partijen zullen knelpunten in gezamenlijkheid oplossen.

Aldus overeengekomen en in vijfvoud ondertekend op 13 juni 2007 te 's-Hertogenbosch,

De Partijen:

De gemeente Eersel,

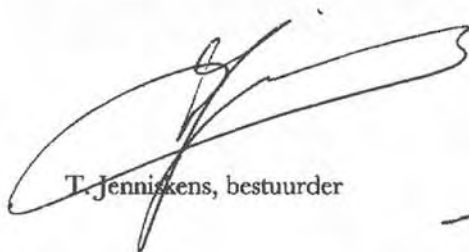
R.T.R.W. van Hooff, wethouder

De gemeente Oirschot,

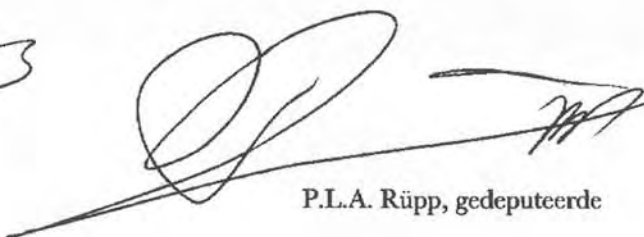
T. van de Loo, wethouder

Het waterschap De Dommel,

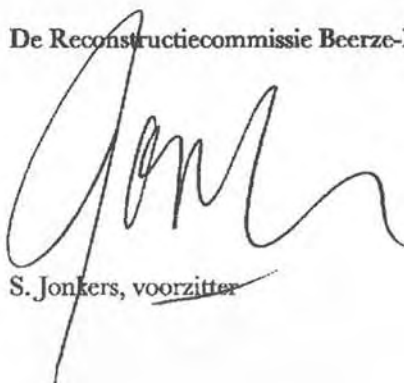
T. Jenniskens, bestuurder

De provincie Noord-Brabant,

P.L.A. Rüpp, gedeputeerde

De Reconstructiecommissie Beerze-Reusel,

S. Jonkers, voorzitter

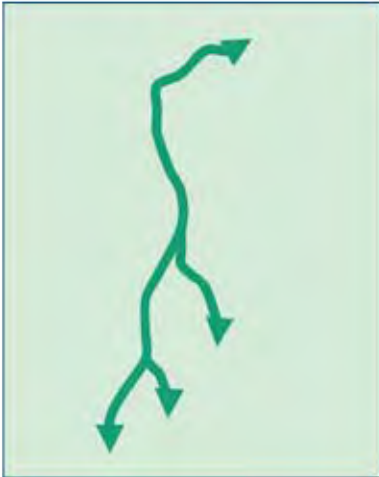
Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze Gebiedsprogramma

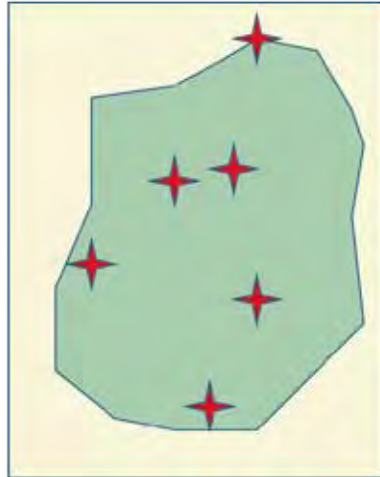
Enkele aandachtspunten vooraf

1. Twee accenten in de doelstellingen van het Sleutelproject
 - inhoudelijke kwaliteit : integreren meerdere gebiedsdoelen in integrale gebiedsontwikkeling
 - procesmatige kwaliteit : intensieve betrokkenheid lokale overheden én belanghebbenden van begin tot eind
2. Het gebiedsprogramma vormt samen met het Plan op Hoofdpijnen de inhoudelijke onderlegger van de samenwerkingsovereenkomst die de gebiedspartijen willen sluiten.
3. Het gebiedsprogramma bakent de opgave af maar biedt ruimte voor interactieve plan-uitwerking
4. Toelichting gehanteerde terminologie:
 - **Doelen**: hard uitgangspunt voor het gebiedsproces (reeds vastgelegd in bestuurlijk overleg 16 juni en 22 november 2008)
 - **Uitwerkingsrichting** : vastgelegd in Plan op Hoofdpijnen
 - **Inrichtingsmaatregel** : indicatief en nader uit te werken in inrichtingsplan Wilg

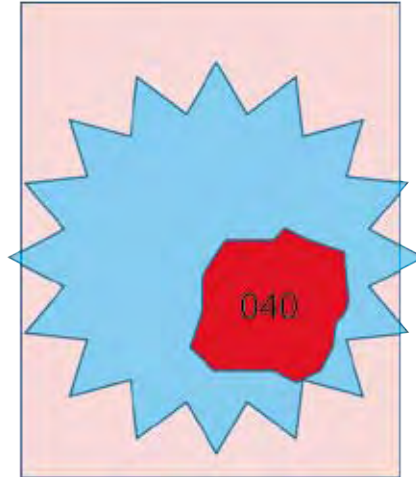
"Gebiedsprogramma De Beerze bundelt 3 gebiedsurgenties"

Robuust ecologisch netwerk gebaseerd op herstel van het watersysteem

Versterking van de leefbaarheid van het buitengebied

Versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de Kempen en de omgeving van brainport Eindhoven

..robuust ecologisch netwerk gebaseerd op herstel van het watersysteem ..

Doelen	Uitwerkingsrichting	(Inrichtings)maatregel
Vergroten waterbufferend vermogen van het beekdal	Het knippen van de afvoer thv de dekzandrug zodat de "bosbeek" opnieuw als hoofdloop kan dienen en het omleidingsskanaal overbodig wordt	Knippen van de afvoer door middel van een nieuwe watermolen ter hoogte van de dekzandrug i.c.m. bovenstroomse waterberging
	Vertragen van de afvoer uit het landbouwgebied Landschotse Heide	Ontwateringsloot ten westen en noorden van Keyenhurk vergraven tot aaneenschakeling van laagtes op grens EHS, zodat water benedenstrooms van Molenbroek in de beek stroomt
	Afvoer vanuit Buikheide via uitzoeklocatie ten westen van de Broekdijk	Ten westen van weg opvangen of om Molenbroek leiden (afhankelijk van nieuwe tracé Kleine Beerze)
		Hazenloop verondiepen en water oostelijk van Spekdonken naar noorden leiden.
Herstel van het natuurlijke kwel-infiltratie systeem incl. herstel natte natuurparels	Vertragen rechtstreekse afvoer vanuit landbouwgebied Landschotse Heide	Technisch maatwerk om waterhuishouding in overgangszone tussen natuurgebied en landbouwgebied Landschotse heide te optimaliseren
	Vermindering ontwatering Spekdonken	Verondiepen Hazenloopje
	Beperken drainerende werking omgeving NNP's en bevorderen kwelstroom door overgangszone extensief gebruik	Wateroverlast aangrenzende landbouwgronden voorkomen via beheersafspraken, ophoging of mitigerende maatregelen
Realiseren van een goed ecologisch potentieel (KRW)	Milieubelasting beek en NNP beperken door overgangszones extensief gebruik	Belasting van grondwater voorkomen door bronmaatregelen
	Scheiden van waterstromen van verschillende samenstelling	Vertragen, infiltreren en omleiden waterbezwaar landbouwgebied
		Afvoer bebouwd gebied vertragen en zuiveren in integratiezone
Realiseren instandhoudingsdoelstelling Natura2000 gebieden	Volledig vispasseerbaar maken van de Kleine Beerze	Stuwen verwijderen en breedte beekdal gebruiken voor optimale ligging nieuw trace
	Faciliteren afwaartse beweging intensieve veehouderij cf reconstructieplan	Bedrijfsverplaatsing en – beëindiging incl. saldobenadering
Realiseren van een ecologisch knooppunt bestaande uit de in het gebied aanwezige en nog te realiseren bos- en natuurgebieden en de (noord-zuid gerichte) Robuuste Verbinding	Instandhouding habitat drijvende waterweegbree	Op habitat toegesneden aanpassing waterhuishouding
	<ul style="list-style-type: none"> • Spekdonken en Molenbroek op robuuste wijze met elkaar verbinden met nieuwe natuur • Aanleg van flankknopen op overgang beekdal naar Landschotse en Oirschotse Heide • Realisatie Ecologische Hoofdstructuur 	<ul style="list-style-type: none"> • Slim spiegelen met behoud van landschappelijke structuur en natuurwaarden Spekdonken/Molenbroek • Functiewijziging door Verwerving en overdracht dan wel particulier natuurbeheer • Agrarisch natuurbeheer
Bescherming ecologische en ruimtelijke kwaliteiten van het beekdal en omgeving	Opstellen beeldkwaliteitsplan / landschapsplan tbv uitwerking versterking landschappelijke waarden	Behoud en aanleg van landschapselementen
		Beeldkwaliteitsplan gebruiken bij beoordeling initiatieven

..versterking van de leefbaarheid in het buitengebied ..

Doelen	Uitwerkingsrichting	(Inrichtings)maatregel	
Perspectief creëren voor economisch duurzame landbouw	Behouden, versterken en zonodig creëren van toekomstvaste locaties voor agrarische ondernemers	Kavelruil en bedrijfsverplaatsing , nader uit te werken in overleg met landbouw	
	Verbeteren van de landbouwkundige structuur in de gebieden aangrenzend aan bestaande en nieuwe natuur	Kavelruil en andere maatregelen, nader uit te werken in overleg met landbouw	
	creëren van mogelijkheden voor verbreding van de bedrijfsvoering	Zoveel mogelijk voorkomen van planologische schaduwwerking	Ruimte bieden voor particulier / agrarisch natuurbeheer
			Ruimte bieden voor andere vormen van verbreding
	Realiseren goede waterhuishouding (GGOR) in landbouwgebieden	Opstellen gebiedscontract	
Versterken van de recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied	Recreatief ontsluiten van de ekkers	De omgeving van de oude Toren herinrichten tot multifunctioneel gebied	
		Ontwikkelen recreatieve route van de kern van Vessem, via de bolle akkers naar de Kleine Beerze	
	Ontwikkeling van routestructuren met recreatieve entrees en knopen	Ruimte voor ommetjes en andere vormen van recreatief medegebruik en een route richting landgoed Baest aan de (noord) oostzijde van Middelbeers	
		Ruimte voor recreatief medegebruik (bijv. een natuurisbaan en/of strandje)	
		Ontwikkelen wandelpad door landerijen van Middelbeers naar Landgoed Baest	
Een doorgaande route langs beek met verschillende oversteekmogelijkheden			
Versterken van de recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied	Ontwikkeling van routestructuren met recreatieve entrees en knopen	Het oprichten van een informatiepunt om de kenmerken van de streek te presenteren	
Versterken van de recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied	Benadrukken landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten	Het oprichten van een informatiepunt om de kenmerken van de streek te presenteren	
		Ruimte bieden/houden voor evenementen	
Kwaliteitsverbetering buitengebied in combinatie met voorzien in woonbehoefte	Invulling huisvestingsopgave in bestaande bebouwingsclusters (dorpen, linten en gehuchten)	Starters- en (senioren)woningen voor de lokale behoefte met gebruik van bestaande instrumenten: BIO, landgoederen en ruimte voor ruimte	
	Een aantrekkelijke omgeving creëren voor kenniswerkers		
Passende economische activiteiten in het buitengebied faciliteren	ruimte bieden aan nieuwe bedrijvigheid	aanbodgestuurd	

..versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de Kempen en de omgeving van Brainport Eindhoven..

Doelen	Uitwerkingsrichting	(Inrichtings)maatregel
het creëren van een aantrekkelijk en duurzaam landschap	Ontwikkelen integratiezone dorp-beek door ruimte te bieden aan natuur, water en recreatief medegebruik, ten oosten van Middelbeers	Wandelpad van Middelbeers naar Landgoed Baest via tracé omleidingskanaal
		Hopteelt ten westen van Vessem.
		Ruimte creëren voor ommetjes en hondenuitlaatroutes.
	Verbetering en versterking ruimtelijke kwaliteit door versterken groene raamwerk en cultuurhistorie.	Landschap aankleden met landschapselementen (struweel, lanen, singels, houtwallen e.d.)
		Naar het noorden doorzetten van de structuur van de Spekdonken.
		Behoud van het open karakter van het Molenbroek.
Landschappelijke inpassing van de bebouwing		Via stimuleringsmaatregelen aanplant van singels en hagen
het creëren van een "logische" relatie tussen de inrichting van het landschap en de bewoners en gebruikers		toekomstig beheer door bewoners / ondernemers in het gebied

..procesmatige en inhoudelijke kwaliteit en innovatie..

Doelen	Uitwerkingsrichting	Maatregel
Uitwerking volgens een integrale gebiedsontwikkeling	sterke lokale verankering van het proces	rechtstreeks contact met direct belanghebbenden.
		sterke verantwoordelijkheid voor resultaat bij lokale overheden
		Lokaal agrarisch sleutelfiguur
	sturen op ruimtelijke kwaliteit	visievorming door gemeenten
		Externe adviezen op kwaliteit
		ondersteuning particulieren bij planvorming om te garanderen dat plannen in visie passen...
koppelen van en ruimte bieden aan lokale initiatieven maar goed begeleiden in het belang van ruimtelijke kwaliteit
meer samenhang brengen in inrichting, beheer en financiering van het landschap, bevorderen lokale betrokkenheid		nader uit te werken

“Plangebied gebiedsontwikkeling Kleine Beerze”

Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze Plan op Hoofdlijnen

Inhoud

1. Opbouw en status
2. Algemene spelregels
 - 2.1 Spelregels
 - 2.2 Uitzoeklocaties
3. Toelichting op de plankaart
 - 3.1 Leefbaarheid
 - 3.2 Recreatie
 - 3.3 Landschap
 - 3.4 Integratiezone dorp-beek
 - 3.5 Herstel watersysteem
 - 3.6 Landbouw
 - 3.7 Natuur

1. Opbouw en status

Het Plan op Hoofdlijnen bestaat uit een globale kaart met legenda, een toelichting op deze kaart en een set algemene principes en spelregels voor het vervolg.

Het Plan op Hoofdlijnen is onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten Eersel en Oirschot, het Waterschap de Dommel, de provincie Noord-Brabant, de ZLTO en het Brabants Landschap inzake de gebiedsontwikkeling Kleine Beerze.

Het Plan op Hoofdlijnen is zo het inhoudelijk kader voor de verdere concrete uitwerking van de gebiedsontwikkeling in het gebied van de Kleine Beerze: het geeft de richting aan waarbinnen de concrete uitwerking in een inrichtingsplan vorm krijgt.

2. Algemene spelregels

2.1 Spelregels

Tijdens de verschillende bijeenkomsten met de klankbordgroep zijn ook wensen en suggesties besproken die niet op kaart zijn weer te geven, maar veeleer gezien moeten worden als spelregels voor de verdere planvorming.

Hieronder staan deze spelregels benoemd. Ondanks dat het geen ruimtelijke aspecten zijn, maken ze integraal onderdeel uit van het Plan op Hoofdlijnen.

- o De gronden en bedrijfslocaties die door de samenwerkende overheidspartijen worden verworven in het gebied worden in een "grondpot" geplaatst tot het totale plan is vastgesteld, tenzij er overeenstemming is dat inzet van grond gezien kan worden als "geen-spijtmate-regel" en de realisatie van het uiteindelijke plan niet wordt geblokkeerd.
- o "nieuw groen is vrij groen": de nieuw te realiseren natuur wordt niet aangemerkt als gevoelige locatie en is daarmee niet beperkend voor de bedrijfsvoering van (agrarische) ondernemers
- o de attentiezones (500m-zones) rondom natte natuurepalels liggen ruimtelijk vast en schuiven niet mee met een eventuele uitbreiding van natuur
- o Kleinere natuurepalels, die wegens hun beperkte grootte niet zijn opgenomen op de WAV-kaart, worden, nadat ze verbonden zijn tot grotere gebieden, ook niet opgenomen.
- o Het maximaal faciliteren van ondernemers die door de plannen, of andere beperkingen, op slot zitten in of buiten het gebied een nieuwe start willen maken, via bestaande verplaatsings- en beëindigingsregelingen.
- o Bij de verdere planuitwerking wordt bij het uitwerken van inrichting en beheer van nieuwe functies, zoals natuurontwikkeling, nagegaan of deze overlast dan wel beperkingen voor bestaande functies, zoals de landbouw, kunnen veroorzaken en wordt een dusdanige uitwerking gekozen dat deze overlast of beperkingen tot een acceptabel niveau beperkt blijven. Na inrichting vindt enige jaren monitoring plaats om na te gaan of de overlast en beperkingen inderdaad beperkt blijven en als dat niet het geval is, vinden aanpassingen plaats.

2.2 Uitzoeklocaties

Op de kaart staan vijf zogenoemde "uitzoeklocaties" aangegeven. Voor deze locaties geldt het volgende:

- Het zijn locaties waar het, vanuit het goed ecologisch functioneren van de Robuuste Verbinding en natte natuurepalels, noodzakelijk is om extensief beheerde gronden te positioneren als overgang (buffer) van de kern van de Robuuste Verbinding en natte natuurepalels naar het omliggend landbouwgebied.
- Welke percelen hiervoor het meest wenselijk zijn moet nader worden bepaald aan de hand van de uiteindelijke inrichting van de waterhuishouding.
- Op alle vijf de uitzoeklocaties liggen huiskavels. De uiteindelijke invulling van de uitzoeklocaties is dusdanig, dat de huidige eigenaren / gebruikers van de huiskavels hiermee kunnen instemmen. Mogelijke invullingen hierbij zijn:
 - o Verplaatsing van de bedrijven;
 - o Aanpassing van de ligging en / of vorm van de huiskavels;
 - o Inzet technische maatregelen zodat huiskavels in huidige vorm gehandhaafd kunnen blijven.

Bij het opstellen van het inrichtingsplan bepalen we in overleg met de huidige eigenaren / gebruikers de uiteindelijke invulling. Deze leggen wij vast in het inrichtingsplan, zodat er geen 'schaduw' boven deze locaties blijft hangen.

3. Toelichting op de plankaart

Het Plan op Hoofdlijnen is opgebouwd uit verschillende legenda-eenheden. Hieronder volgt een korte toelichting. Het plan op hoofdlijnen is een globaal kaartbeeld, dus niet alle aspecten zijn tot in detail uitgewerkt en beschreven. In de beschrijving is onder de term “maatregelenmandje” concreter benoemd aan welke soort maatregelen gedacht kan worden; dit overzicht is nog niet compleet en ligt nog niet vast; concrete uitwerking gebeurt in het inrichtingsplan, en vooral bedoeld om bepaalde zaken meer concreet te maken en goede ideeën niet verloren te laten gaan.

3.1 Leefbaarheid

Leefbaarheid is een breed begrip. In het Plan op Hoofdlijnen leggen we dit uit als het totaal aan zaken dat het prettig wonen, werken en recreëren maakt in de omgeving van de Kleine Beerze. Op de kaart hebben we dit aspect een plek gegeven in de bebouwingsclusters (dorpen, linten en gehuchten in het gebied) om aan te geven dat de aandacht zich richt op deze plekken. E.e.a. binnen bestaande beleidskaders.

Maatregelenmandje:

- o Het oprichten van een informatiepunt om de kenmerken van de streek (van nu en vroeger) te presenteren
- o Starters- en (senioren) woningen voor de lokale behoefte
- o Een aantrekkelijke omgeving creëren voor kenniswerkers
- o Ruimte bieden / houden voor evenementen (bijvoorbeeld ter bekostiging van de schoolbus)

3.2 Recreatie

Het gebied rondom de Kleine Beerze is (en wordt nog meer) aantrekkelijk voor mensen uit het gebied en daarbuiten om te recreëren en te verblijven. Het Plan op Hoofdlijnen bevat een aantal ingrediënten om de recreatieve waarde te vergroten.

Uitgangspunt is dat het gehele plangebied goed ontsloten is voor wandelaars en fietsers. Bestaande (onverharde) wegen en paden zijn hiervoor de belangrijkste basis. De ontsluiting bevat zowel ommetjes vanuit de dorpen als meer doorgaande routes en is aangesloten op het regionale netwerk. Waar nodig komen er nieuwe verbindingen, zoals op een aantal plaatsen over de Kleine Beerze, de hiervoor het meest geëigende plaatsen zijn globaal op de kaart aangegeven. Uitgangspunt is dat de routes zo gekozen worden dat landbouw en natuur er geen hinder van ondervinden.

Dit leidt tot het volgende beeld. Vanuit Oostelbeers voert een recreatieve route over de ekker en via de oude Toren naar de Kleine Beerze waar aangesloten kan worden op andere routes. De (noord)oostzijde van Middelbeers wordt ook aantrekkelijker gemaakt met nieuwe mogelijkheden voor ommetjes en andere vormen van recreatief medegebruik en een route richting landgoed Baest, het tracé van het huidige omleidingskanaal van de Kleine Beerze is hiervoor een geschikte optie. In Vessem versterken we de recreatieve mogelijkheden door een recreatieve route aan de noordzijde waardoor het mogelijk wordt om vanuit de kern over de bolle akkers in het zuiden en naar de Kleine Beerze te wandelen.

Om de Kleine Beerze goed te kunnen beleven wordt er bij de verder planvorming ook rekening gehouden met een route langs de beek en de mogelijkheid om op verschillende plekken de beek over te steken, zodat het gebied ook ‘overdwars’ goed ontsloten is.

Er is in het gebied behoefte aan een aantal recreatieve entrees of knopen. De knopen zijn de draai-schijven van de recreatieve routes door het gebied. Aantal, aard, omvang exacte en locatie van de knopen kan uiteenlopen. Momenteel zijn er ideeën voor dit soort punten in Vessem, Meerven, de voormalige watermolen, Keijenhurk, de oude toren van Oostelbeers. Bij de verdere planuitwerking wordt e.e.a. nader ingevuld. Daarbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan de volgende punten:

- Het soort knoop of entree: is het een informatiecentrum of een eenvoudige voorziening met informatie of iets daartussen in?
- Zoveel mogelijk koppelen aan anderssoortige recreatieve voorzieningen.
- Bestaande andere functies (bijvoorbeeld landbouw) mogen er geen beperkingen door ondervinden.
- Het totaal aan recreatieve voorzieningen: is het voldoende en is het niet te veel?

Maatregelenmandje:

- o Een doorgaande route langs de beek met verschillende oversteek (en doorwaad??) mogelijkheden
- o In de integratiezone bij Vessem ruimte creëren voor een natuurijsbaan en/of een strandje
- o De herinrichting van de ekker van Oostelbeers aangrijpen om te benadrukken dat dit de meest gave ekker van Brabant is
- o Nieuwe routes zo mogelijk op plekken van verdwenen weggetjes e.d.
- o In of bij de oude Toren van Oostelbeers aanleggen voorzieningen voor het Gilde en andere evenementen (plan Gilde), rekening houdend met de hoge archeologische waarden ter plekke.

3.3 Landschap

Uitgangspunt is dat de al aanwezige hoge landschappelijke waarden behouden blijven en waar nodig de landschappelijke kwaliteit wordt verhoogd, zodat uiteindelijk het gehele plangebied een goede ruimtelijke kwaliteit kent.

Het behoud en de versterking van de landschappelijke structuren is mogelijk door op een aantal plekken met landschapselementen (struweel, lanen, singels en houtwallen e.d) het landschap aan te kleden. In de verdere planuitwerking krijgt een en ander een concrete invulling. Hiervoor kan worden aangesloten bij het lopende stimuleringskader (StiKa).

Maatregelenmandje:

- o Versterken van het groene raamwerk middels houtwallen, bosjes en laanstructuren, natuurvriendelijke oevers, poelen etc.
- o Bedrijfslocaties zijn fraai, zonodig landschappelijk ingepast
- o Behoud van het open karakter van het Molenbroek
- o Behoud van de bolle akkers ten zuiden van Vessem, bij Donk, Oostelbeers en ten zuiden van Middelbeers
- o Vergroten aantrekkelijkheid en ecologische kwaliteit via akkerreservaten op de bolle akkers via agrarisch natuurbeheer en /of streekproducten
- o Naar het noorden doorzetten van de structuur van de Spekdonken

3.4 Integratiezone dorp-beek

Aan de westzijde van Vessem, bij Oostelbeers en Middelbeers (Plantage Middelbeers) wordt de zone tussen de beek en het dorp zo heringericht, dat het niet alleen ruimte biedt aan natuur, water van de robuuste verbinding, maar ook aan recreatief medegebruik. Het goed ecologisch functioneren van de Robuuste Verbinding langs de beek is hierbij een randvoorwaarde. Ook wordt de dorpsrand landschappelijk 'afgewerkt'. Omdat de precieze invulling nog bepaald moet worden en verschillende thema's samenkomend spreken we van een "integratiezone dorp-beek".

Maatregelenmandje:

- o Ruimte creëren voor ommetjes en honden-uitlaat-routes
- o De integratiezone ten westen van Vessem kan, vanwege haar kleinschaligheid, mogelijk goed dienen voor de inpassing van hopteelt, zoals besproken in de klankbordgroep.
- o Beekdalbos en natte graslanden langs een natuurlijke beek

3.5 Herstel watersysteem

Het Plan op Hoofdlijnen gebruikt, zoals voorgesteld door de klankbordgroep, de dekzandrug als natuurlijke barrière. Door het knippen van de afvoer (bijvoorbeeld via een nieuwe watermolen) op deze plek, wordt het mogelijk om de volledige afvoer van de Kleine Beerze weer door de oude loop naar Baest te laten stromen. Dit wordt dan ook de zone waar de natuurontwikkeling in het kader van de Robuuste Verbinding zich op richt. Het omleidingkanaal verliest haar functie, zodat deze zone heringericht kan worden.

Door het knippen van afvoer ter hoogte van de dekzandrug wordt er automatisch water geborgen in het laag gelegen beekdal.

Voor de herinrichting van de Kleine Beerze tussen de dekzandrug en Vessem zijn verschillende opties denkbaar. In ieder geval wordt de beek zo heringericht, dat hij zo natuurlijk mogelijk wordt. De beek wordt zo ingericht dat de ecologisch meest kwetsbare delen geen nadelige invloeden ondergaan van inundaties of waterberging. Herstel van kwelstromen, maaiveldverlaging en dergelijke zijn daarbij belangrijke elementen. Bij de invulling van het inrichtingsplan onderzoeken we de verschillende opties en wordt er uiteindelijk een keuze gemaakt. De suggestie uit de klankbordgroep om slim te spiegelen is kansrijk. Nabij Spekdonken ligt de beek ten westen van de natuurkern, bij het Molenbroek ten oosten ervan. Ook is het mogelijk om de beek ter hoogte van het Molenbroek als aaneenschakeling van natte laagtes haar eigen weg te laten zoeken. Wateroverlast in de aangrenzende landbouwgronden moet worden voorkomen via beheersafspraken (en bijbehorende vergoedingen) in de uitzoeklocaties en / of technische maatregelen, bijvoorbeeld ophoging met vrijkomende grond. Ter hoogte van Vessem, Middelbeers en Oostelbeers wordt de beek natuurlijk heringericht als onderdeel van de integratiezone dorp-beek.

De uiteindelijke inrichting heft de verdroging binnen de natte natuurparels (Landschotse Heide, Molenbroek en Spekdonken) op.

De afvoer vanuit de landbouwgebieden (Landschotse Heide, Buikheide en Rietven) en vanuit het bebouwde gebied van Vessem wordt aangepast, onder de voorwaarde dat deze gebieden landbouwkundig goed ontwaterd zijn en dit niet leidt tot overlast en/of schade. Door het opvangen van water wordt de rechtstreekse afvoer op de beek verkleind en ontstaat de mogelijkheid om het water voor te zuiveren. Aan de westzijde van Vessem wordt dit ingepast in de integratiezone.

Het landbouwwater van de Landschotse Heide wordt opgevangen in de nog te realiseren strook EHS. Via een aaneenschakeling van laagtes kan water in de grond zakken of vertraagd afstromen naar de Kleine Beerze; dit water stroomt benedenstrooms van het kwetsbare Molenbroek in de beek. Punt van onderzoek is het gebruiken van dit water voor

het tegengaan van het droogvallen van de vennen, zonder het regenwaterkarakter van deze vennen aan te tasten.

Punt van onderzoek is ook de afvoer vanuit het landbouwgebied Buikheide. Rechtstreeks richting Kleine Beerze, zo mogelijk omgeleid om het Molenbroek, of ook in oostelijke richting?

De Hazenloop wordt verondiept om de sterk drainerende werking, onder handhaving van goede agrarische grondgebruiksmogelijkheden van de gronden in die omgeving, te verkleinen.

Het water wordt oostelijk van de Spekdonken naar het noorden geleid. De afwatering van Buikheide zou hierop aangetakt kunnen worden.

Tot slot zal nader verkend moeten worden met welk pakket van technische maatregelen de waterhuishouding in de overgangszone tussen het landbouwgebied en natuurgebied Landschotse Heide dusdanig kan worden aangepast, dat de verdroging in het natuurgebied tot een minimum wordt beperkt en de omliggende landbouw daarvan geen schade ondervindt.

Maatregelenmandje:

- o De locatie op de dekzandrug waar het water geknepen wordt gebruiken als locatie voor opwekking van duurzame energie (blauwe energie via watermolen)
- o Bij de herinrichting van de beek worden, los van de keus voor een nieuw tracé, de afmetingen zodanig aangepast dat er sprake is van natuurlijker stromingscondities.
- o Stedelijk water systeem op een natuurlijke wijzen inrichten.
- o Vervuiling van grondwater verder zien te voorkomen.

3.6 Landbouw

Een vitale landbouw is een belangrijke economische en landschappelijke drager van het gebied. De groengele gebieden zijn aangeduid als “duurzaam en vitaal agrarisch gebied”. De precieze invulling hiervan moet nog nader bepaald worden. In ieder geval is de insteek om hier, op duurzame wijze, condities te scheppen voor een economische renderende landbouw, nu en in de toekomst.

Maatregelenmandje:

- o verkennen mogelijkheden voor saldobenadering (Natura2000).
- o Afwaartse beweging intensieve veehouderij.
- o Beschikbaar houden geschikte bedrijfslocaties.
- o veldkavels van verder afgelegene buitenblokkers ten gunste te laten komen van de landbouwstructuur en natuurontwikkeling in het plangebied.
- o Optimalisatie van de waterhuishouding via aanpassen peilbeheer, gestuurde drainage en ophogen met vrijkomende grond.

3.7 Natuur

De kaart geeft in verschillende legenda-eenheden aan op welke plekken er sprake is van nieuwe natuur of extensivering van het huidige gebruik. Ook hier wordt de suggestie gebruikt om slim te spiegelen.

De Spekdonken en Molenbroek worden op robuuste wijze met elkaar verbonden met nieuwe natuur om een belangrijke knoop te maken in de Robuuste Verbinding. Het Molenbroek krijgt een dusdanige inrichting en beheer dat er unieke natte natuur ontstaat. Kwelstromen en hoge (grond)waterstanden zijn hiervoor de dragers. De inrichting is zodanig, dat waterberging en inundaties geen nadelige effecten hebben op deze natuur.

Ten oosten van het Molenbroek en ten westen van Spekdonken is een zone aangeduid voor extensief landgebruik. In deze zone is agrarisch dan wel particulier natuurbeheer mogelijk. Op deze wijze wordt het mogelijk om de condities voor de Natte Natuurparels (qua waterhuishouding en milieubelasting) te verbeteren.

Ook ter hoogte van Vessem (westzijde van de beek) en aan weerszijden van de beek ter hoogte van Oostelbeers is een dergelijke zone aan de westkant van de beek noodzakelijk.

Aanvullend op de legenda-eenheid “extensief landgebruik” is tussen het Molenbroek en de Buikheide, ten westen van de Spekdonken, ten noorden van de Keyenhurk en ten westen van Vessem een gebied aangeduid als “uitzoeklocatie extensief landgebruik”.

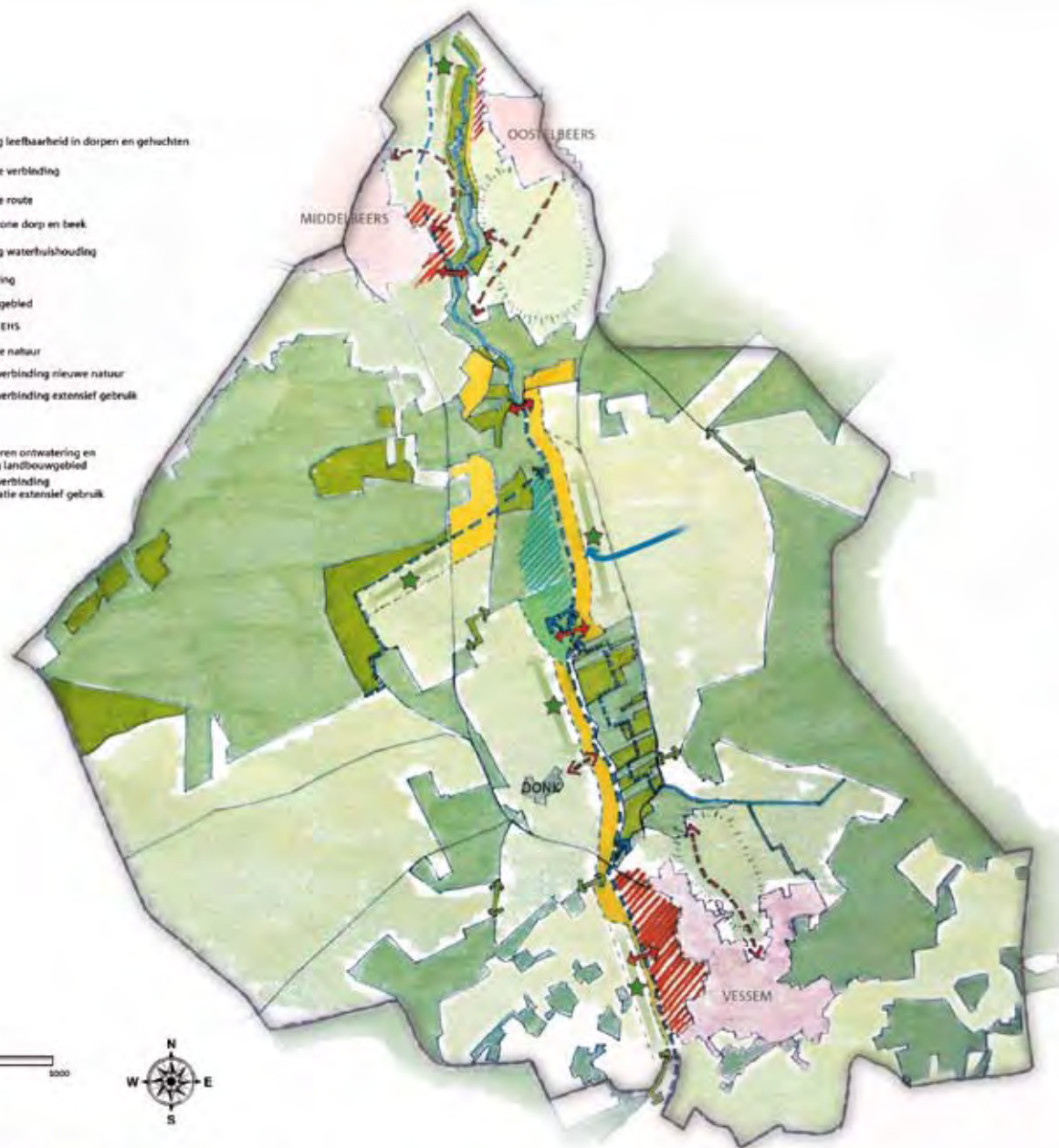
Ten westen van de Landschotse Heide is de daar aanwezige EHS-zone robuust genoeg voor de noodzakelijke verbinding tussen Landschotse Heide en Groote Beerze. Hier worden geen extra ingrepen voorzien.

Maatregelenmandje:

- o onderzoeken of het als tussenmaatregel mogelijk is om de gronden die tzt tot natuur omgevormd moeten worden, met aangepast gebruik uit te mijnen (verminderen fosfaatdruk).

LEGENDA

- Versterking leefbaarheid in dorpen en gehuchten
- Recreatieve verbinding
- Recreatieve route
- Integratiezone dorp en beek
- Aanpassing waterhuishouding
- Waterberging
- Landbouwgebied
- Bestaande EHS
- EHS nieuwe natuur
- Robuuste verbinding nieuwe natuur
- Robuuste verbinding extensief gebruik
- EVZ
- Optimaliseren ontwatering en afwatering landbouwgebied
- Robuuste verbinding uitzoeklocatie extensief gebruik

KLEINE BEERZE

Plan op Hoofdlijnen

juli 2009

Reconstructie Landelijk Gebied: vitaal, mooi en schoon Brabants platteland

“Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze” maakt onderdeel uit van de herinrichting van het platteland, ook wel reconstructie genoemd. Op tal van plaatsen komen nieuwe natuurgebieden tot stand, krijgen rivieren de ruimte, blijven dorpen leefbaar en kan landbouw zich ontwikkelen op duurzame locaties. Samen dragen alle projecten bij aan een vitaal, mooi en schoon platteland voor alle inwoners en recreanten.

Brabant bundelt krachten voor een levend Beerzedal!

Onder de noemer “De Levende Beerze” wordt de komende jaren in het dal van de Beerze tussen de Belgische grens en Den Bosch een Robuuste Verbinding gerealiseerd. Deze Robuuste Verbinding combineert natuurontwikkeling (de Beerze leeft!) met een versterking van de plattelandseconomie (de Beerze werkt!) en sociaal-culturele waarden (de Beerze bruist!).

De Beerze leeft! rijgt grotere en kleinere natuurgebieden in het dal van de Beerze aaneen. Het beekdal krijgt op de manier haar natuurlijk karakter terug. In de toekomst wisselen natte dotterbloemgraslanden en drogere graslanden af met beekdalbos, ruigten en moeras.

De Beerze werkt! zorgt voor een impuls van de plattelandseconomie. Ondernemingen worden uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan het behoud en versterking van het karakteristieke landschap.

De Beerze bruist! versterkt de streekidentiteit van de Kempen en het Groene Woud. Initiatiefnemers worden gestimuleerd en gefaciliteerd om de cultuurhistorische waarde en recreatieve aantrekkelijkheid van het beekdal te vergroten.

